

FI lausuntopyyntö VV

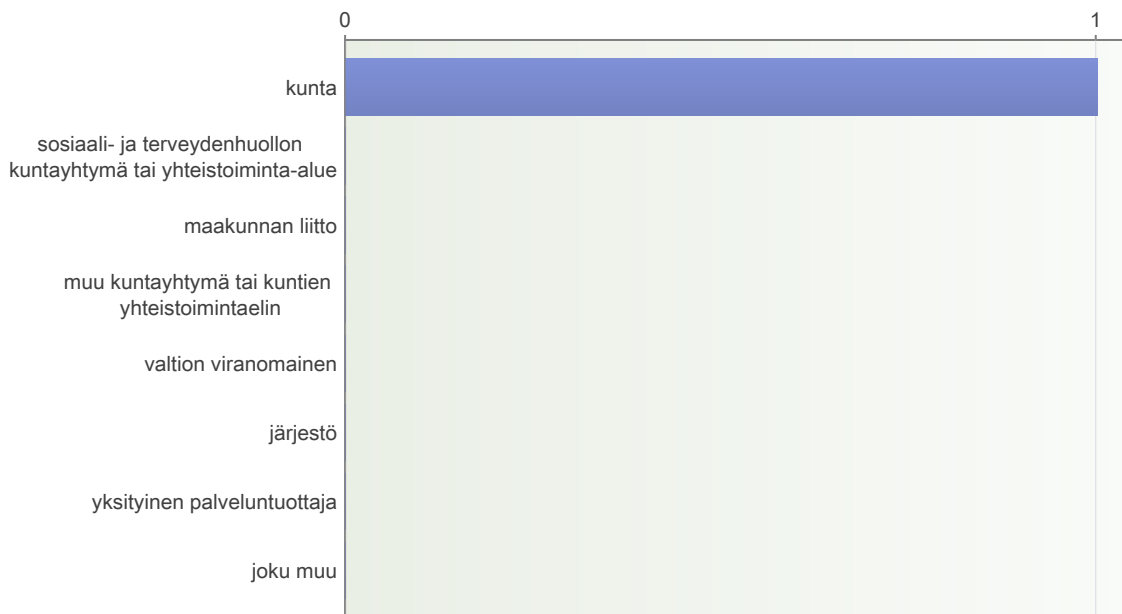
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Posion kunta	Eija Ahola	p. 040 8012 204, eija.ahola@posio.fi	27.3.2017	Kunnanhallitus

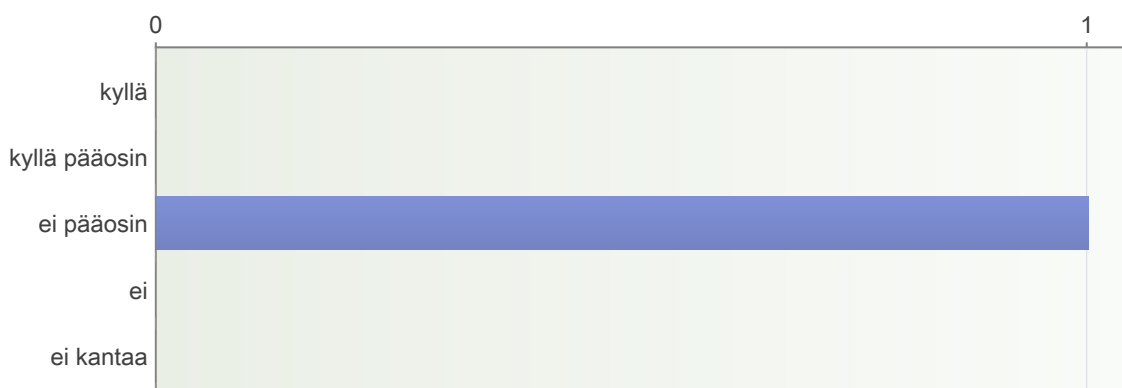
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslakiluonnoksen keskeneräisyys vaikeuttaa maakunta- ja sote-uudistuksen muodostaman kokonaisuuden arviointia sekä tämän että muidenkin kysymysten osalta.

Uudistuksella voi olla mahdollista kaventaa väestön sosiaali- ja terveyseroja, mikäli nykyisiä perustason palveluiden saatavuutta kyetään parantamaan. Se tarkoittaa nopeampaa terveyspalveluiden hoidon saatavuutta ja laajempia ja ennaltaehkäisevämpiä sosiaalipalveluita. Ainakin alkuvaiheessa Sote- keskuksissa on tarjolla sosiaalisen tuen tarpeessa oleville asukkaille pelkästään ohjausta ja neuvontaa. Sosiaalipalvelujen varsinainen palvelutarpeen arviointi tehdään maakunnan palveluliikelaitoksen palveluissa. Erityisesti sosiaalihuollon näkökulmasta voidaan esittää vaatimus, että sosiaalipalveluja tai sekä sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitsevilla asukkailla on mahdollisuus itse arvioida ja valita, minkälaista palvelua he tarvitsevat. Esitetty valinnanvapausmalli on moniportainen ja palvelukokonaisuuksia osin pilkkova, että asukkaiden edellytykset käytännössä löytää palvelut ja tehdä valintoja tuottavat vaikeuksia. Tämän vuoksi on perusteltua, että valinnanvapaus otetaan käyttöön portaittain palvelujärjestelmän rakentumisen myötä. Tämä antaa mahdollisuuden kuulla maakuntien asukkaita ja palvelujen käyttäjiä ja tehdä kehittämistyötä yhdessä heidän kanssaan.

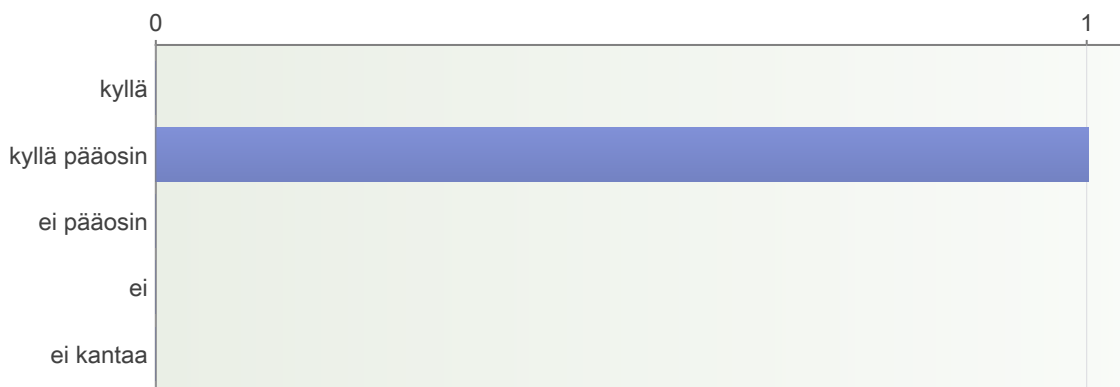
Väestön epätasa-arvoiseen kohteluun liittyy kaksi ulottuvuutta: tuloihin liittyvä epätasa-arvo sekä maantieteelliseen palvelujen saatavuuteen liittyvä epätasa-arvo. Yksi tasa-arvoon liittyvä elementti on myös eri palvelumuotojen välinen resursointi.

Esitetty malli ei paranna kansalaisten yhdenvertaista palveluiden saatavuutta, vaan alueelliset tekijät vaikuttavat siihen, ettei palveluita eri alueilla ole saatavilla yhdenvertaisesti. Maakuntien tulee voida vaikuttaa palveluiden saatavuuteen reuna-alueilla maakunnan sisällä esimerkiksi määrittelemiensä korvausten (kapitaatio) avulla.

Lakiesityksen omien vaikuttavuusarviointien perusteella on todennäköistä, että monimutkaisesta valinnanvapausjärjestelmästä hyötyvät koulutetut, hyvätuloiset ihmiset, jotka osaavat sitä käyttää. Moniongelmaiset ja oikeuksistaan vähemmän tietoiset kansalaiset hyötyvät valinnanvapaudesta vähemmän. Palvelujen kokonaisuus muodostuu ehdotetussa mallissa huomattavan monimutkaiseksi, mikä voi viivästyttää hoitoon hakeutumista ja asettaa hauraimmassa asemassa olevat kuntalaiset eriarvoiseen asemaan. Muussa tapauksessa palveluntuottajat keskittyvät suurille kaupunkiseuduille. Alueellinen ja sosioekonominen eriarvoisuus on vaarassa lisääntyä ja terveys- ja hyvinvointierot kasvavat.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

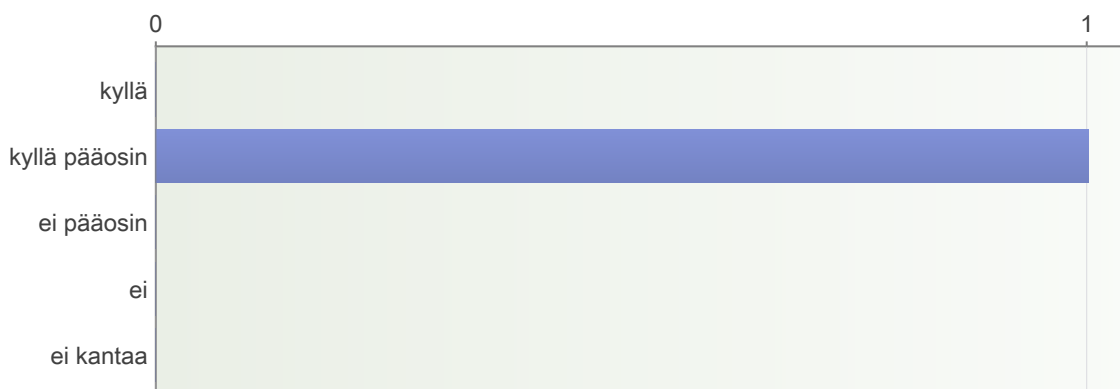
- On mahdollista, että valinnanvapaus lisää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia ja nopeuttaa palveluun pääsyä, koska asiakas voi valita aiempaa monipuolisemmin omaan tilanteeseensa sopivia palveluja. Tämä edellyttää kuitenkin, että asiakkaalla on aitoja valinnan mahdollisuuksia.

Asiakkaiden pitää myös kyetä aidosti vertailemaan palveluntuottajia, tähän tulee kiinnittää huomiota: esimerkiksi ikäihmisten ja muiden erityisryhmien mahdollisuudet vertailuun pitää ottaa huomioon kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun toteutumiseksi.

Valinnanvapaus uudistuksen valmistelussa tulee ottaa huomioon uudella tavalla myös asiakkaiden kuluttajasuoja, koska asiakas saattaa joutua tilanteeseen, jossa palveluntuottajat ja julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut yhtiöineen kilpailevat asiakkaasta.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

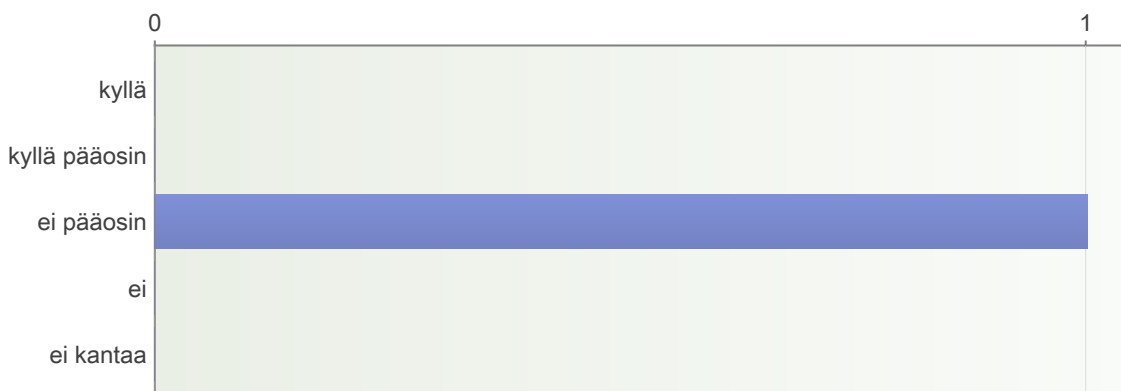
Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa asiakkaan on mahdollista valita omaan tilanteeseensa sopiva palvelu. Maakunta on velvollinen huolehtimaan palveluohjauksesta ja palvelutarpeen arvioinnista eli auttamaan valitsemaan, jos asiakas ei siihen pysty. Jos palvelutarve on erityisen runsas, laaditaan asiakassuunnitelma. Maaseutumaisilla paikkakunnilla valinnanvapaus toteutuu huonosti, jos lainkaan mikäli palvelu halutaan omalta paikkakunnalta.

Kun asiakasmaksu on sama ja pysyy kohtuullisena, tämä parantaa suoraan valittavien palvelujen tarjontaa varallisuudesta riippumattomia valinnan mahdollisuuksia niille, jotka eivät pysty käyttämään esim. yksityisiä palveluita. Asiakkaalla on mahdollisuus valita nykyistä laajemmin sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan ja sen toimipisteen valinnanvapauden piiriin kuuluvissa palveluissa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitetTUja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

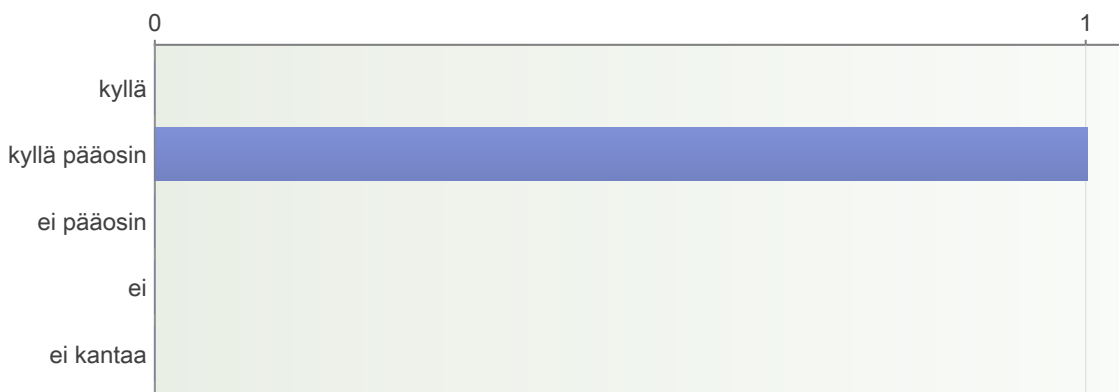
- Erityisesti sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluja paljon tarvitsevien kohdalla valinnanvapausesitys tuottaa nyky muodossaan suurimmat ongelmat. Palvelujen jakautuminen perustason palveluissa tulee muodostamaan erityisen suuria ongelmia juuri heille. Ongelmallista voi myös olla se, että malli pitää sisällään erilaisia rahoitusmalleja. Uudistuksessa peruspalvelut jakaantuvat suoraan valittaviin palveluihin ja palvelulaitoksen tuottamiin palveluihin, asiakassetelillä valittaviin palveluihin sekä henkilökohtaisen budjetin palveluihin.

Kun osa sote-keskuksista saisi tulonsa kapitaatiomallin mukaisesti, on vaarana, että malli rajoittaisi taloudellisin perustein tarjoamia hoitotoimia. Tärkeä olisikin aloittaa valinnanvapaus yhdellä rahoitusmallilla, ja portaittain laajentaen. Ensi tuli mukaan perustason terveydenhuollon palvelut.

Sosiaalipalveluiden valinnanvapauden toimivuus edellyttää mittavaa palvelunohjausta ja valvontaa, jotta erilaisissa elämäntilanteissa olevat asiakkaat voivat valinnanvapauttaan käytännössä toteuttaa.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

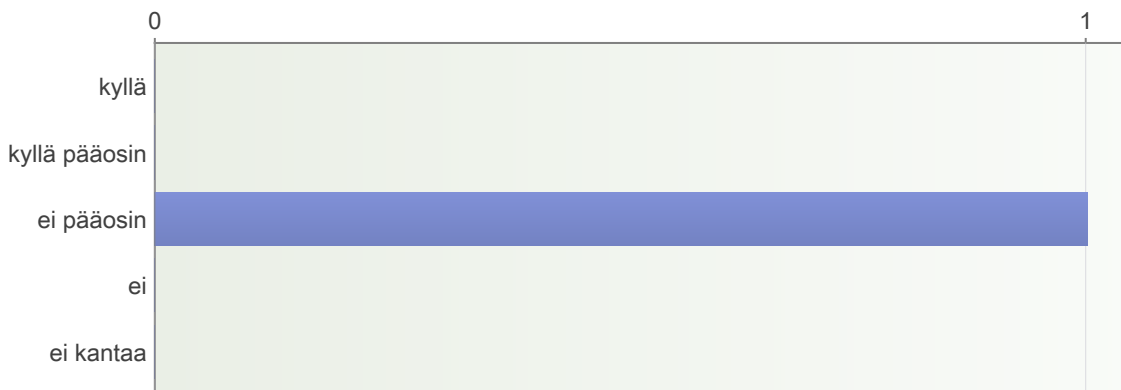
Vastaajien määrä: 1

- Kustannuksia voidaan mahdollisesti hillitä saattamalla palveluja yhden kokonaisuuden (maakunnan) hallintaan. Toisaalta vastaavasta mallista ei ole kokemuksia ja ainakin alkuvaiheessa laajojen tietojärjestelmien toimeenpano ja käyttöönotot vaativat investointeja sitä kautta taloudellisia panostuksia. Pidemmällä aikavälillä kustannussäästöjä voi olla mahdollista saavuttaa.

Palveluntuottajan näkökulmasta pitkäkestoisten suunnitelmien tekeminen ei ole käytännössä mahdollista, koska asiakas voi vaihtaa nopeastikin käyttämään toisen palveluntuottajan palveluita. Kokonaisuuden hallinta sekä vaikuttavuuden seuranta on haasteellista. Kustannukset voivat nousta vaikeasti hallittavan lisääntyvän tarjonnan, voimakkaasti lisääntyvän hallinto-/valvontatarpeen kautta.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten maakunnan erityispiirteet huomioidaan palveluiden järjestämisessä? Pitäisi edetä kokeilujen sekä asiakassetelitoiminnan ja henkilökohtaisen budjetoinnin laajentamisen kautta. Tässä pidempi siirtymäkausi olisi perusteltua.

Pelkona on, että maakunnat tulevat olemaan esitettyssä mallissa eriarvoisessa asemassa, eikä asiakkaiden palvelujen yhdenvertainen saatavuus toteudu. Valinnanvapaus voi toteutua siellä, missä on aidosti palvelutarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia, mutta ei esim. harva-alueilla kuten pitkien etäisyyksien Lapissa. Lapin pienten kuntien kannalta riskinä ehdotetussa valinnanvapausmallissa on palvelujen keskittyminen ja lähipalvelujen karkaaminen.

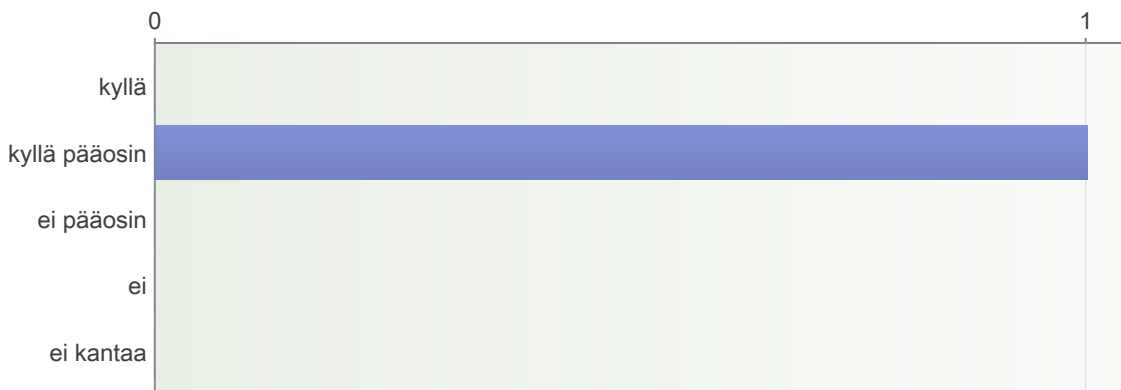
Lakiesityksessä ei ole arvioitu hyvinvointierojen kaventumista ja sosiaaliin tekijöihin liittyvää epätasa-arvoa. Valinnanvapaus voi myös heikentää hyvinvointia, koska asiakkaalla on oikeus tehdä myös haitallisia valintoja. Uudistuksen ongelmana nousevat sairaimman väestönosan palvelujen saatavuus ja toisaalta heikentyvä palveluiden integraatio.

Pienen kunnan on hankalaa saada omaa edustusta ja siten näkemystä kuuluviin maakuntavaltuustossa, jonka päätösvalta on lisäksi mallissa kapea. Palvelutuotannon ohjauksen välineet poliittisen päätöksenteon tasolla monitoimijaisessa tuotantotilanteessa ovat vähäiset.

Maakunnalla tulisi olla lakiluonnoksessa esitettävää laajemmat mahdollisuudet päättää keinoista, joita ne käyttävät esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja ensisijaisesti tulisi taata, että demokratia toteutuu alueellisesti riittävällä tavalla.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

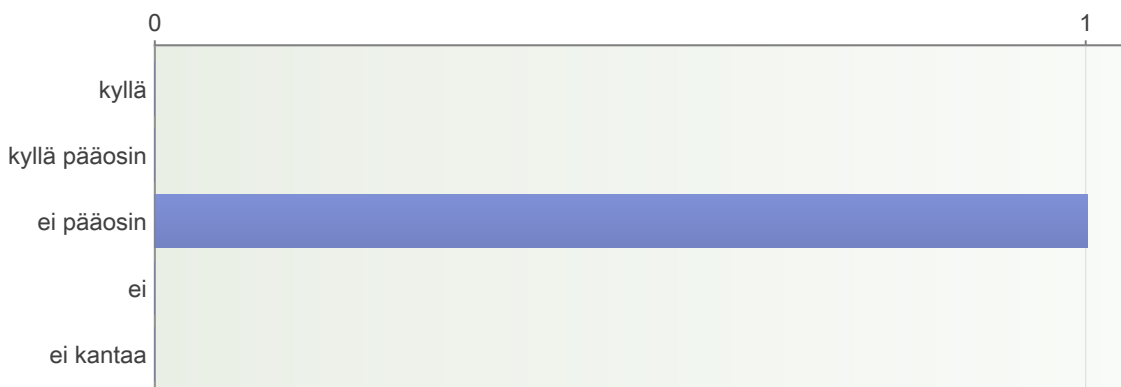
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus antaa mahdollisuuden toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioiden lisäämiseen. Toivottavasti hallinto vähenee ja voimavaroja käytetään innovatiiviseen palvelujen kehittämiseen enemmän kuin hallinnolliseen kehittämiseen.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan valinnanvapaus on myönteinen asia. Jotta asiakas kykenee valitsemaan, tulisi lakiin yksilöidä ja kuvata tarkemmin, mitä peruspalvelut ja laajennetun perustason palvelut ovat. Nyt esitetystä muodostaan säädökseen kirjattu laajennettuun perustason kuuluvien sosiaalihuoltolain 14 § 1 momentin mukaisten palvelujen kohdalla vaikeuksia tuottaisi sen arviointi, onko kyseessä lyhytaikainen ja tilapäinen palvelu vai pitkäaikainen palvelun tarve. Mikä on esimerkiksi neuvolapalvelujen asema.

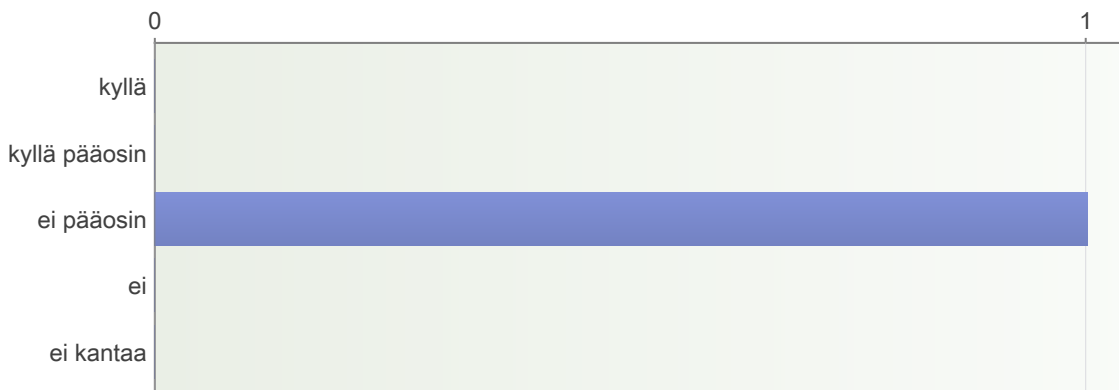
Uudistuksella tavoitellaan sosiaali- ja terveystieteiden palveluketjuja, mutta esitetty lakiluonnos ei anna tästä riittäviä takeita.

Maakunnan itsehallinnon kannalta tarkoituksenmukaista on, että säännös jättää maakunnalle mahdollisuuden määritellä suoran valinnan palvelujen sisältöä tarkemmin omista sopimuksistaan.

Lisäksi tulee varmistaa, ettei synny viranomaistehtävien suhteen päällekkäisiä rakenteita (mm. tartuntatautilain, mielenterveyslain, päihdehuoltolain ja lastensuojelulain määräykset ja velvoitteet). Lisäksi niiden sisällöt tulee huomioida myös viranomaisyhteistyövelvoitteiden osalta.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksuseteli on asiakkaan näkökulmasta hyvä antaessaan asiakkaalle mahdollisuuden päättää mistä hän hankkii yksittäisen palvelun osakokonaisuuden esim. fysioterapiapalvelun. Säädös myös turvaa pienyrittäjyyden palvelutuotannossa.

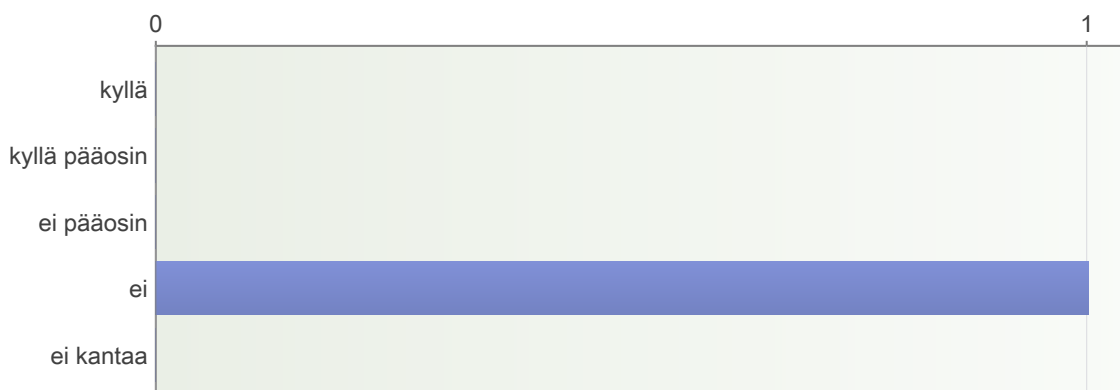
Maakunnan järjestämisvastuun kannalta maksusetelijärjestelmä on ongelmallinen, koska lakiluonnoksen mukaan maakunnalla ei ole suoraa ohjaus- eikä vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan. Maakunta ei voi asettaa maksusetelipalvelujen tuottajille vastaavia ehtoja palvelujen laadusta, saatavuudesta ja palvelujen yhteen sovittamisesta kuin suorannan valinnan palvelun tuottajille.

Maakunnan näkökulmasta maksusetelijärjestelmä voi olla ongelmallinen järjestämisen hallinnan näkökulmasta. Sote-asemien poikkeava toimintatapa maksusetelin käytössä voi muodostua haastavaksi asiakkaiden palvelukokonaisuuksien hallinnan osalta.

Maksusetelillä myönnettävä itsenäinen osakokonaisuus tulee lainsäädännössä määritellä selkeämmin palvelusisältönä. Se, miten paljon sote-aseman tuottajalla tulee olla omaa palvelutuotantoa, ei ilmene lakiluonnoksesta. Epäselväksi jää, voiko sote-asema tuottaa maksusetelillä jopa kaikki palvelunsa?

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen sanamuoto sote-asemien ”osakokonaisuudesta” tulee määritellä tarkemmin selkeyden lisäämiseksi.

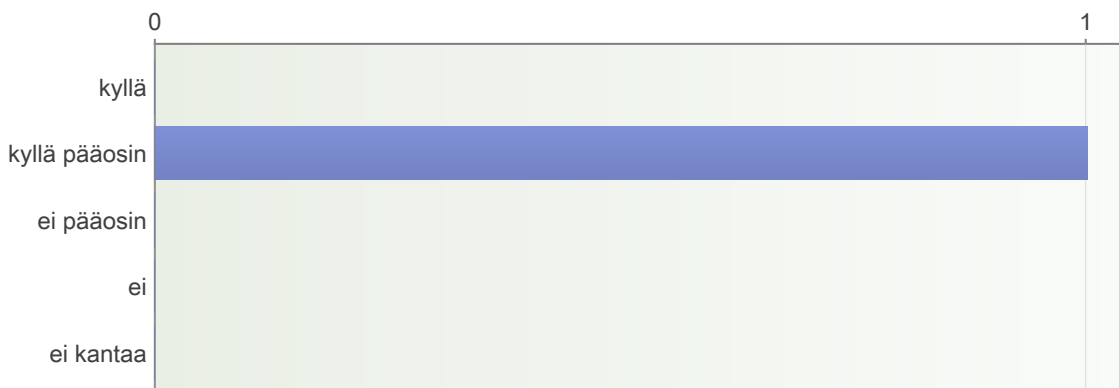
Lakiluonnos velvoittaisi suorannan valinnan palvelun tuottajat maksusetelien antamiseen. Maksuseteli lisää suorannan valinnan palvelun tuottajan riskiä, jonka palvelun tuottaja mahdollisesti pyrkii huomioimaan hinnassa. Tämä riski voi myös vaikuttaa tuottajien halukkuuteen perustaa sote-keskuksia.

Lakiesityksen mukaan sote-keskus vastaa asiakkaan palvelukokonaisuudesta, palvelun laadusta ja vaikuttavuudesta sekä maksusetelipalvelun tuottajan tekemistä virheistä silloinkin, kun asiakas käyttää maksuseteliä. Tästä näkökulmasta lakiesitys on puutteellinen, koska se ei anna maksusetelin luovuttavalle sote-keskukselle oikeutta puuttua maksusetelipalvelutuottajan palvelussa ilmeneviin puutteisiin. Kokonaisvastuun kantaminen on kuitenkin ongelmallista, jos asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman vastuullisen palvelun tuottajan ohjausta.

Hajautettu kokonaisvastuu liikelaitoksen, maakunnan, suorannan valinnan palvelun ja maksusetelipalvelun tuottajan välillä voi synnyttää viivästyksiä ja myös heikentää palvelujen integraatiota.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vastaus kysymykseen on kohta B silloin, kun 1) asiakkaalla on riittävästi tietoa sairaudestaan tai muusta palvelun tarpeestaan, 2) asiakas tietää ja tuntee tarjolla olevat palveluvaihtoehdot, 3) asiakas kykenee arvioimaan eri vaihtoehtoja maksusetelin käyttämisessä ja 4) asiakas kykenee tekemään valinnan/päätöksen asiasta. Tällainen tilanne on esim. asiakkaalla, joka valitsee fysioterapiapalvelun tuottajaa.

Jos asiakkaan kohdalla ei täyty edellä mainitut neljä kohtaa, hänelle ei tule tarjota maksuseteliä.

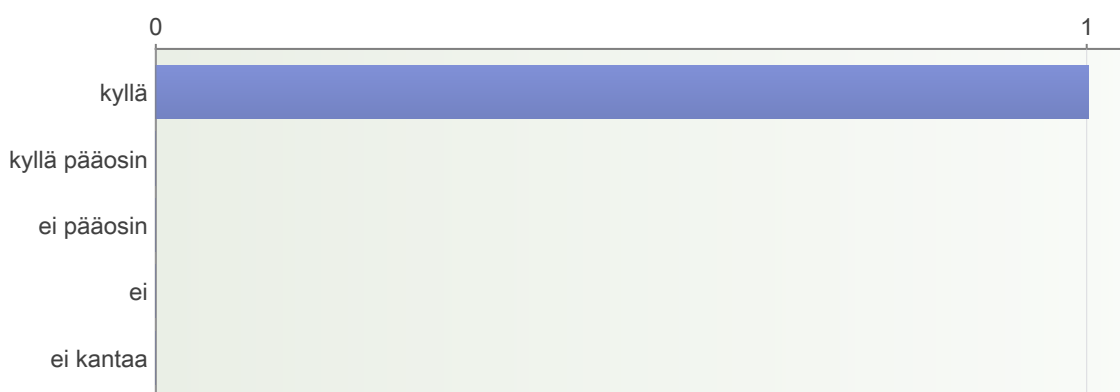
Hoidon osakokonaisuuden toteuttaminen maksusetelillä asiakkaan valitsemalla palveluntuottajalla lisää asiakkaan vaikutusmahdollisuutta palvelun/hoidon kokonaisuuteensa. On kuitenkin huolehdittava, ettei palvelu/hoito pirstaloidu maksusetelijärjestelmään vain sen vuoksi, että asiakas saisi valita enemmän.

Hoidon jatkuvuuden ja laadun turvaaminen sekä hoitovastuu kokonaisuudessa tulee varmistaa. Hoitovastuu tarkempaa määrittelyä edellytetään lainsäädännön tasolla.

Maksusetelien käyttö edellyttää hyvää asiakkaiden ohjausta, neuvontaa ja palveluohjausta sekä riittävää tietoa sairauksista ja palveluista sekä niiden sisällöistä. Tämä voi helpottaa niiden ihmisten hoitoon pääsyä, jotka nykyisin ovat pitkiä aikoja terveyskeskusten jonoissa tai eivät jonojen takia edes hakeudu palveluihin. Nopeammalla hoitoon pääsillä ehkäistään ennalta erikoistason palveluiden tarvetta ja ihmisten terveysongelmien kasautumista.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

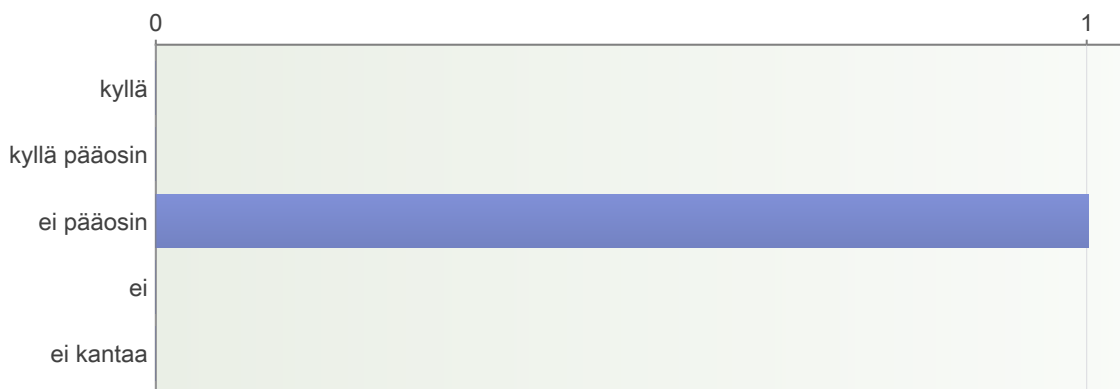
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jotta asiakkaan valinnanvapaus toteutuu edellyttää se, että maakunnan liikelaitoksen palveluyksiköllä on riittävästi toimipisteitä tarjolla.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli lisää asiakkaan valinnanvapautta ja itsemääräämisoikeutta merkittävästi. Ehdotettu säädös on epäselvä nimenomaan asiakkaan oikeuksien näkökulmasta. Säädöksestä ei ilmene, miten asiakassetelillä hankittavat palvelut määritellään ja kuinka varmistetaan se, että asiakas tietää millaisiin palveluihin hän on oikeutettu.

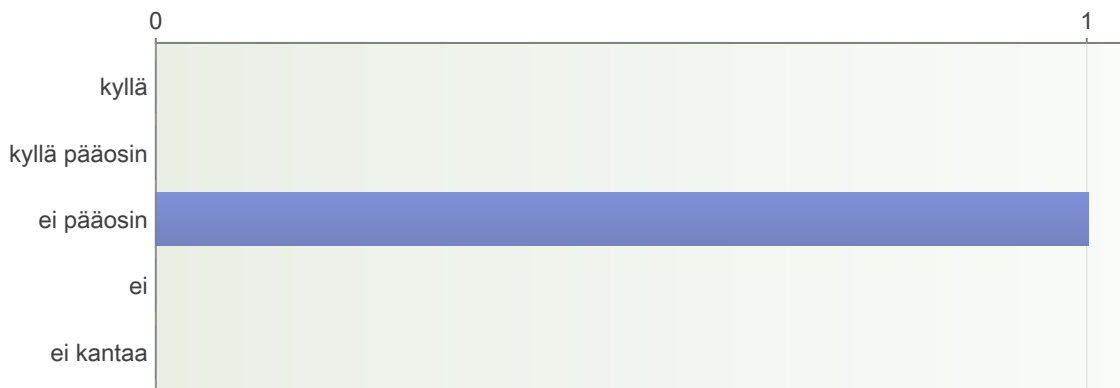
Huomioiden maakunnan kokonaisvastuu tehokkaasta ja taloudellisesta sote-palvelujen tuotannosta, tulisi maakunnalle säätää oikeus määritellä hyväksymiskriteerit asiakassetelipalvelun tuottajalle.

Säädöksessä tulisi kuitenkin määritellä tarkemmin myös se mahdollisuus, että asiakas voi halutessaan kieltäytyä asiakassetelistä. Tällöin on ilmeistä, että maakunnan liikelaitoksen on kyettävä tarjoamaan palvelu ja osoitettava palvelu muulla tavoin.

Maakunta joutuu yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joissa maakunta käyttää asiakasseteliä. Jos asiakas ei halua käyttää asiakasseteliä, maakunnan liikelaitos joutuu tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Miten tämä toteutuu käytännössä, jos maakunnan näiden palvelujen yhtiössä kaikki asiakaspaikat ovat täynnä eikä muuta korvaavaa toimintaa ole. Tilanne on vaikea palveluiden kannattavuuden näkökulmasta, sillä myös maakunnan yhtiö kilpailee markkinoilla, mutta joutuisi kuitenkin ylläpitämään palveluja siltä varalta, jos asiakas ei valitsekaan palvelua asiakassetelillä.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelin ja käytössä olevan palvelusetelin välillä on eroja. Palveluseteli on määrärahasidonnainen palvelu, johon asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta. Palvelusetelin arvon voi määräytyä tulosidonnaisesti. Lakiluonnoksen perusteella asiakaseteliin ei sisältyisi määrärahasidonnaisuuden periaatetta. Asiakkaalle on myönnettävä asiakaseteli, mikäli asiakas täyttää palvelun saamiselle asetetut ehdot. Tämä osaltaan kaventaa maakunnan harkinta-/ohjausvaltaa. Edelleen nykyisessä lainsäädännössä korostetaan kunnan päätösvaltaa järjestämistavan valinnassa, koska palvelusetelijärjestelmän hallinointiin sisältyy aina kustannuksia. Maakunnalla tämä sama harkintavalta säilyy pääosin, mutta valtionohjaus korostuu nykyistä enemmän. Lakiluonnoksen perusteella kumotaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä, jolloin nykyistä voimassa olevaa lainsäädäntöä ja siihen liittyvä käytännön kokemusta ei ole suoraan sovellettavissa maakunnan toiminnassa.

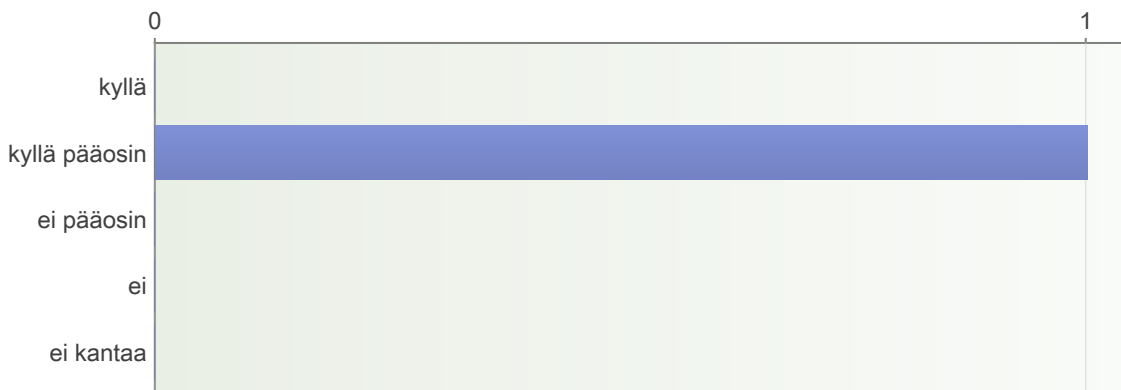
Lisäksi maakunta ei pysty laajentamaan palvelusetelijärjestelmää asteittain, kuten nykylain säädäntö on mahdollistanut.

Lakiluonnosta tulisi tarkentaa siten, että se turvaa maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet asiakassetelituottajiin.

Epäselväksi jää maakunnan liikelaitoksen, maakunnan, sote-keskusten sekä muiden ostopalvelusopimuksin tms. toimivien palveluntuottajien tosiasialliset hankinta- ja alihankintasuhteet ja maakunnan todelliset mahdollisuudet ohjata ja vaikuttaa palvelutuotantoon.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

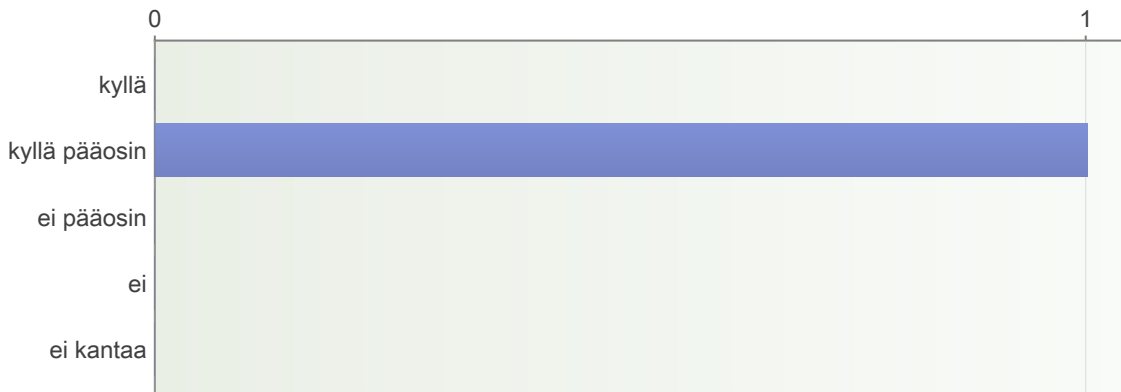
- Säädos turvaa asiakkaan valinnanvapauden ja sitä kautta myös monipuolisemman tarjonnan palvelutuotannossa (tarjonta ei tulisi esim. yksinomaan maakunnan yhtiötetyltä tuottajilta).

Toisaalta säädos esitetystä muodossaan rajaa voimakkaasti maakuntien päätöksentekoa; velvoite käyttää asiakasseteliä 15 %:n osuudella kokonaiskuluista muissa kuin suoran valinnan palveluissa. Maakunnat ovat olosuhteiltaan erilaisia, esim. eteläisen Suomen tiheään asutuissa maakunnissa asiakassetelipalvelutuotantoa on jo nyt tarjolla enemmän kuin pitkien etäisyyksien ja harvaan asutun Lapin maakunnassa. Prosentuaalisesti määriteltä vähimmäistaso on hyväksyttävissä, mikäli se johtaa monipuolisempaan palvelutuottajien tarjontaan kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelin piiriin tulisi ulottaa sellaiset palvelut, joissa markkinoiden hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Näiden palveluiden valinnassa palveluiden käyttäjät ovat kyvykkäitä ja halukkaita valitsemaan palvelut itse tai omaisensa/läheistensä kanssa.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti antaa asiakkaalle laajat mahdollisuudet tarvitsemiensa vanhuspalvelulain, vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisissa palveluissa. Soveltamisala kuitenkin vaatii todennäköisesti sosiaalialan lisäresursointia, jotta henkilöt saavat tarvittavan ohjauksen, neuvonnan päätöksenteon tueksi, palvelutarpeiden arvioinnit saadaan tehdyksi ja jotta päätöksenteko ei ontuisi. Mikäli laki otettaisiin käyttöön heti vuoden 2019 alussa, tulisi maakunnan liikelaitoksen sosiaalityön ohjaajat ja päättäjät olla koulutettuja vuoden 2019 alussa ja lisäksi sosiaalihuollon tietojärjestelmät pitäisi olla yhtenäistetty.

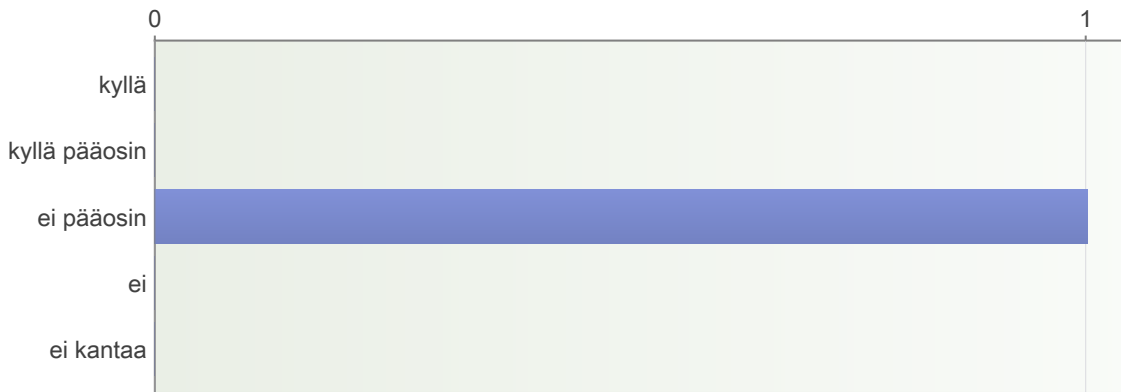
Henkilökohtaisella budjetilla ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta. Tämä voi muodostua asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta ongelmalliseksi erityisesti tilanteissa, joissa markkinat eivät toimi. Asiakkaalla ei olisi tällöin mahdollisuutta yhdistellä maakunnan liikelaitoksen ja muiden palveluntuottajien tuottamia palveluja. Rajaus voi olla toimiva asiakassetelin osalta, mutta henkilökohtaisen budjetin osalta rajaus voi olla epätarkoituksenmukainen.

Henkilökohtaisen budjetoinnin toteutuminen vaatii vahvaa palveluohjausta runsaasti palveluja käyttävissä asiakasryhmissä. Keskeistä on varmistaa se, että tilanteissa, jossa asiakkaan, omaisten ja palveluohjauksen näkökulmat eroavat toisistaan, varmistetaan asiakkaan tahdon ja edun toteutuminen.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jo tällä hetkellä, mikäli asiakas ei pysty itsenäisesti päätöksentekoon, tulee avuksi hänen nimeämä lähiomainen tai vastaava henkilö. Henkilö pystyy myös tekemään ennakkoon edunvalvontavaltuutuksen, missä hän voi määritellä myös henkilökohtaisen tukihenkilön päätöksentekoon. Pääosin hakemukset edunvalvojasta ovat taloudellisten asioiden valvonta, mutta on mahdollista määritellä myös muut asiat mitä edunvalvojan toivotaan huolehtivan. Maistraatti on ulkopuolisena tahona tehnyt päätökset edunvalvojasta ja valvonut edunvalvojan toimintaa. Mikäli tällainen pykälä otetaan käytäntöön, tulisi päätöksenteko sisällyttää samaan paikkaan edunvalvontapäätöksenteon kanssa.

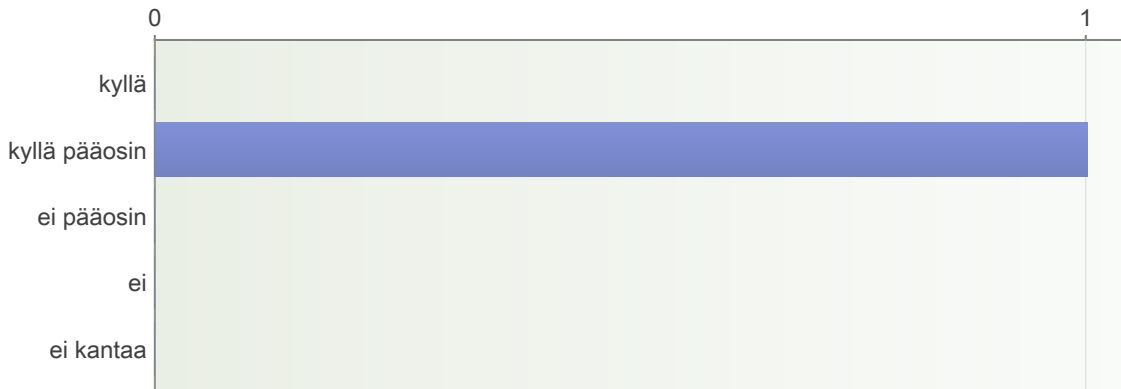
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisella on velvollisuus palveluohjaukseen ja neuvontaan. Eri toimijoiden tulee varmistaa, että he tuntevat hyvin palvelujärjestelmän sekä osaavat avustaa neutraalisti päätöksenteossa.

Tuetun päätöksentekoon osallistuvan ammattihenkilön rooli ja juridinen asema ovat epäselviä. Lakivalmistelussa on selkeytettävä, rinnastetaanko tuki edunvalvontaan tai laajennettuun edunvalvontaan. Samalla on selkeytettävä sitä, mikä on tuetun päätöksenteon suhde maakunnan ammatilliseen palveluohjaukseen. Lisäksi on huomioitava se, miten varmistetaan asiakkaan tietosuoja tuetussa päätöksenteossa.

Esitykseen tuetusta päätöksenteosta ei sisälly minkäänlaista vaikutusten arviointia. Jatkovalmistelu edellyttää kustannusvaikutusten arviointia. Koska tehtävään nimettävä henkilö ei voisi olla palvelus- ja toimeksiantosuhteessa palvelun järjestäjään tai tuottajaan, tukea tarjoavien henkilöiden saatavuus voi osoittautua ongelmalliseksi. Kyseessä on kuitenkin ammatillista osaamista vaativa tehtävä, josta muodostuu väistämättä kustannuksia. Mikäli nämä kustannukset kohdistuvat asiakkaalle, lisää se osaltaan eriarvoistumista.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

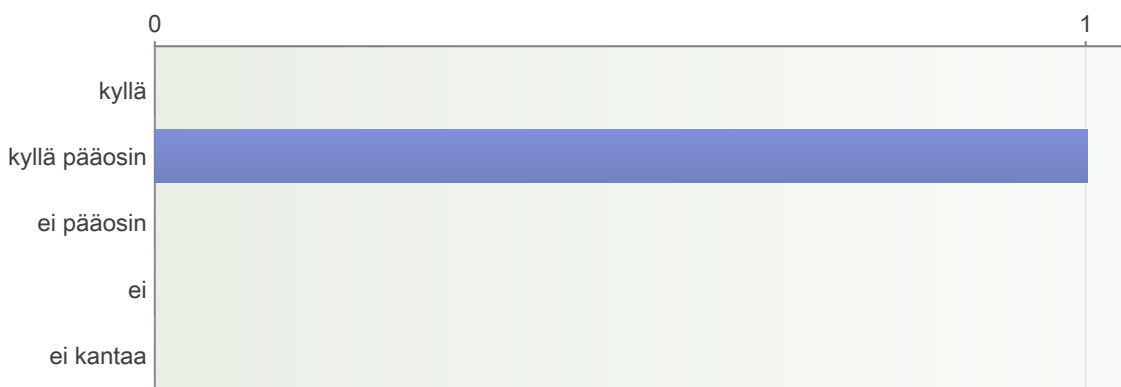
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksymismenettelyä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, mutta se vaatii lisääntyvää hallinnollista työtä ja edellyttää sekä sopimusoikeudellista osaamista että asiantuntijaresursointia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

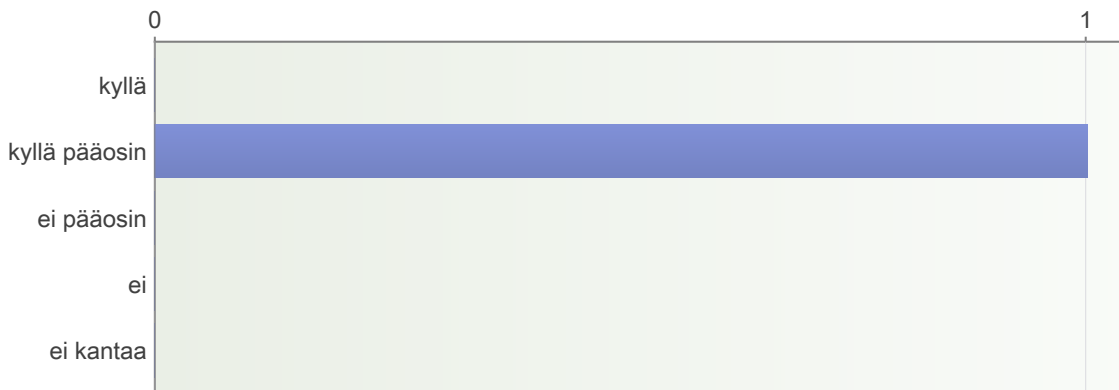
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädännössä tulisi olla mekanismi, jolla maakunta tai suoran valinnan tuottaja voisi puuttua henkilökohtaisen budjetin tai maksusetelipalvelun tuottajan toimintaan suoraan, jos se havaitsee toiminnassa laadullisia tai muita puutteita.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

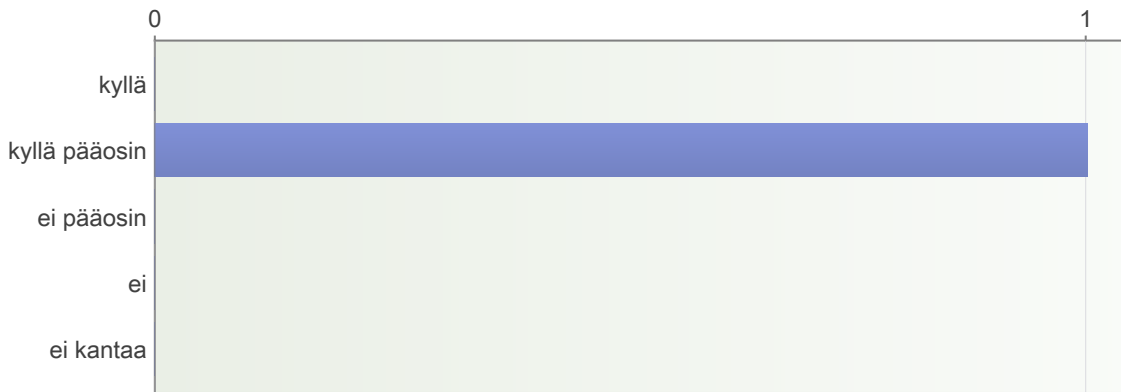
- Palveluiden tuottaja vastaa suoran valinnan palveluissa palvelukokonaisuudesta sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla. Maakunnan mahdollisuus muuttaa tarvittaessa ehtoja on hyvä asia. Palveluntuottajan raportointivelvollisuus on tarpeellinen ja antaa asiakkaalle tietoa tuottajan valintaan. Mikäli raportointi tapahtuu tietojärjestelmien kautta, tulee pienille yrityksillä olla mahdollisuus antaa tiedot määräajoin sähköisten kyselylomakkeiden tai vastaavien kautta. Tietojärjestelmävaatimukset voivat karsia palveluiden tuottajia.

Valinnan kriteerit voivat kuitenkin aiheuttaa miettimistä asiakkaan näkökulmasta. Jotta asiakas voi valita, hänellä pitää olla tieto vaihtoehdoista arvioituna samoin kriteerein ja ymmärrettävässä muodossa.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

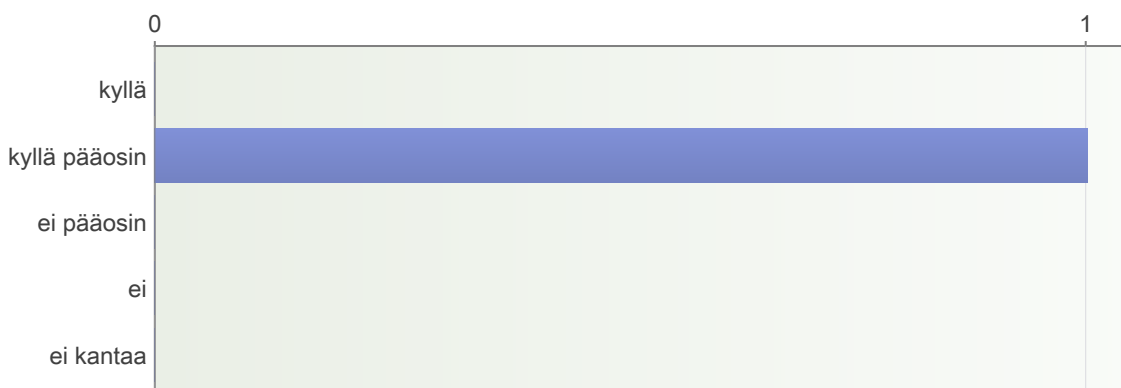
- Kiinteä maksuperuste on hyvä, mutta vaatii hyvät korvauserusteet. Toisaalta, miten taataan, ettei suuria kustannuksia aiheuttavat asiakasryhmät ajaudu liikelaitoksen hoidettaviksi asiakkaiksi. Kiinteän osan sitominen 4/5 suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasista on liian sitova ja siihen tulisi maakunnalla olla mahdollisuus vaikuttaa. Kiinteän osuuden tarvekertoimia määriteltäessä tulisi huomioida kiinnittää, että määrittely kohdistuu perustason sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin.

Maakunnalla tulee olla mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet ja maakunnan sisällä tulee voida olla tarvittaessa erisuuruisia kapitaatiokorvauksia esimerkiksi alueellisten tarpeiden mukaan palveluiden turvaamiseksi maakunnan eri osissa.

Maksu tuottajalle tulisi valinnanvapausmallissa toteutua niin, että asiakas kannattaa kaikissa tapauksissa hoitaa palvelun ennaltaehkäisevyyden, oikea-aikaisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta asiakkaan kannalta parhaassa mahdollisessa paikassa. Maksun tulisi kannustaa tuottajia järjestelmän kokonaistehokkuuden lisäämiseen. Esitetyssä mallissa tällainen elementti maksun määräytymisessä kuitenkin puuttuu.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

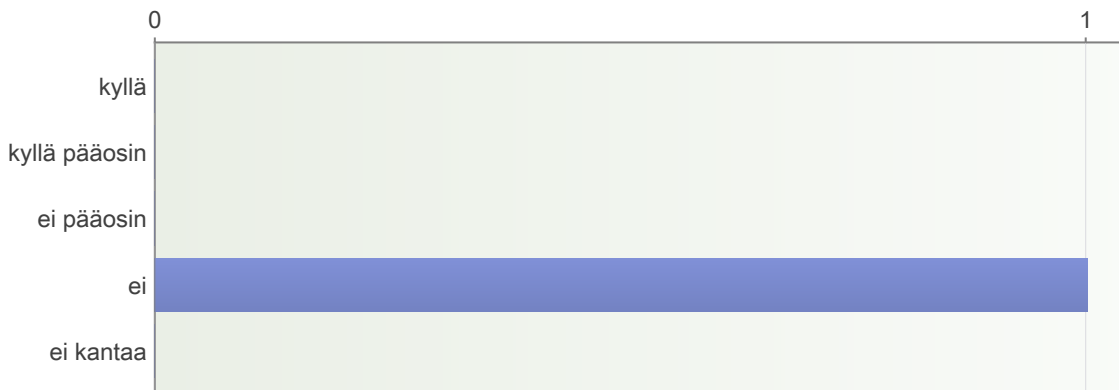
Vastaajien määrä: 1

- Muiden korvausten maksaminen palveluiden tuottajalle mahdollistaa huomioimaan oman alueen erilaiset paikalliset olosuhteet ja asiakkaiden henkilökohtaisen sairastavuuden. Parantaa asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua ja vaikuttaa alueelliseen hyvinvointiin ja terveyseroihin.

Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen mukaan valinta alkaa 1.1.2019 ja asiakkaat alkavat listautumaan 2 kuukautta aiemmin. Edelleen tuottajahaun tulee tapahtua 6 kuukautta ennen valinnan käynnistymistä. Aikataulu on liian tiukka. Maakunta voi tosiasiallisesti aloittaa toimintansa yhtiöittämisen vasta vuoden 2019 alussa. Luonnoksen mukaan maakunnan sote-keskuspalvelujen yhtiöittäminen on tehtävä vuoden 2021 alkuun. Lakiluonnoksesta tulisi käydä ilmi, miten julkisen palvelujen järjestäjien ulkoistetut palveluntuottajat siirtyvät maakuntaan 1.1.2019 alkaen. Esimerkiksi Posio on ulkoistanut sosiaali- ja terveystieteiden viranomaistehtäviä lukuun ottamatta. Posion kunnan lähtökohtana on, että nykyinen kustannustehokas ja laadukkaat sote-palvelut turvaava palvelusopimus siirtyy sellaisenaan maakunnalle.

Maksusetelien, asiakassetelien ja henkilökohtaisen budjetoinnin käyttö voidaan aloittaa vuonna 2019. Näidenkin käytäntöjen aloittamiseen tulee olla jonkinlainen siirtymäaika, koska maakunnan sote-järjestämisen organisoituminen vie käynnistämisaikansa.

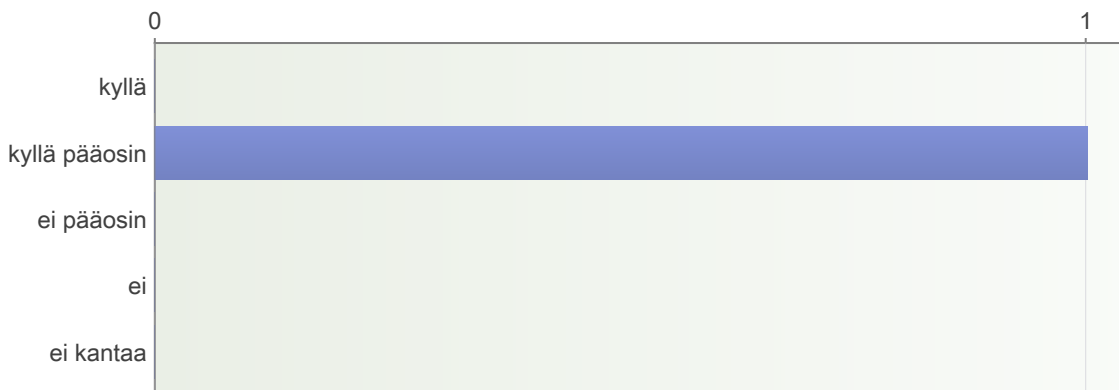
Aikataulu on siirtymäsäädökset huomioidenkin haastava, eikä valinnanvapautta tule toteuttaa esi-tetyssä

muodossa. Valinnanvapauden toimeenpanolle on varattava riittävä siirtymäaika. Tietojärjestelmät tulee uudistaa ennen valinnanvapausjärjestelmän käyttöönottoa. Nykyisten järjestelmien hajanaisuus ja riittämättömyys estävät hallitun ja kokonaisvaltaisen palvelujen järjestämisen. Lisäksi asiakastyön tasolla monituottajamallissa tiedonkulun ongelmat tulevat entisestään korostumaan.

Markkinoiden avautuminen suoran valinnan sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille sekä asiakas-setelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto yhtä aikaisesti 1.1.2019 muodostavat erittäin suuren riskin palvelujen jatkuvuudelle.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaamuotoiset huomiot.

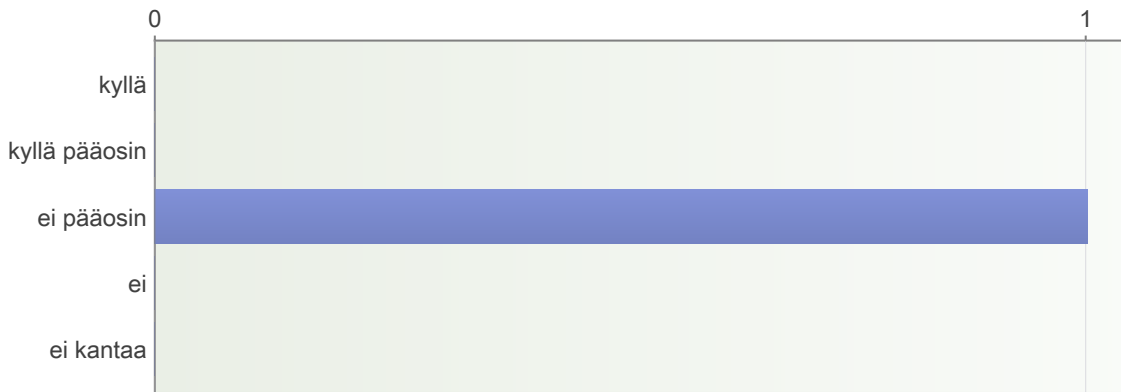
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki vaikuttaa merkittäväällä tavalla maakunnan palveluiden organisointiin, hallintoon ja johtamiseen. Valinnanvapaus tulisi edetä portaittain, ja kerätä kokemuksia aluksi perustason terveydenhuollolla.

Valinnanvapauslainsäädäntö kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuutaan. Aikataulu on erittäin haastava, koska yhteiset tietojärjestelmät puuttuvat eikä maakuntahallintoa ole käynnistetty.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alkuvaiheessa pieniä toimijoita voi tulla henkilökohtaisen budjetin sekä maksusetelipalveluihin, jos maksusetelipalveluissa on mukana myös sosiaalipalveluja. Todennäköistä on, että mittakaavaetujen ja fuusioiden myötä markkinat keskittyvät tulevaisuudessa suuremmille tuottajaorganisaatioille. Pienille tuottajille markkinoille tulon kynnyksiä voivat olla tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen sekä moninaiset raportointivelvoitteet varsinkin, jos tuottajat eivät voi hyödyntää maakunnan tarjoamia yhteisiä tietojärjestelmiä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimijoilta edellytetään tietojärjestelmiä, joiden kustannukset vuositasolla ovat korkeat tuottavuuteen katsottuna. Tähän liittyy osaltaan suorat raportointiyhteydet. Pienelle yrittäjälle tämä on suuri kustannuserä. Yrittäjäksi alkavalla on jo nykyisessä tilanteessa runsaasti hallinnollisia paperitöitä ja tämä työmäärä lisääntyy. Nykyiset pienet toimijat ajautuvat suurten toimijoiden piiriin, kun heillä ei ole tietoteknisiä valmiuksia olla toimijoina ja yrittäjän omaa työosuutta joudutaan siirtämään hallinnollisten töiden hoitamiseen. Jo pienet muutokset asiakasmäärissä voivat tehdä toiminnan kannattamattomaksi.

Maksu/asiakasseteleitä vastaanottavien pienyrittäjien määrä voi aluksi lisääntyä, mutta varsinkin pienillä paikkakunnilla tällaisia yrittäjiä ei juuri ole tai niitä on vähäisessä määrin. Yrittäjällä pitäisi olla riittävä määrä asiakkaita, jotta toiminta on kannattavaa ja kannustavaa.

Verkostoitunut tuottamistapa tulee varmistaa, jotta erikokoisilla toimijoilla on mahdollisuus päästä markkinoille. Lakiluonnoksessa 17 § tulee olla selkeämpi ja siinä on avattava tarkemmin sitä, mitä tarkoittaa osakokonaisuus ja mikä on maksusetelin ja sopimuksellisten palveluiden suhde.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Pienellä paikkakunnalla ei ole mahdollisuutta valita palvelun tuottajaa. Mikäli halutaan valita toisella paikkakunnalla oleva palveluiden tuottaja, aiheuttaa se asiakkaalle matkakuluja, joihin vähävaraisilla henkilöillä ei ole mahdollisuutta, mikäli sitten näitä matkakuluja ei korvata asiakkaalle.

Mikäli oikeasti olisi mahdollisuus valita palveluiden tuottaja, lisäähän se palvelun tuottajan panostusta laadukkaaseen hoitoon. Miten asiakas sitten tietää, missä hän saa laadukasta hoitoa ja mikä on asiakkaan näkökulmasta laadukasta ja mikä palveluiden tuottajan kannalta laadukasta. Käytetäänkö suosituksena esim. Käypä-hoito suosituksia vai mihin perustetaan laadukasta hoitoa. Saavatko ihmiset sen palvelun, jonka he tarvitsevat vai ohjaavatko markkinavoimat heidän toimintaansa. Tehdäänkö ns. turhia toimenpiteitä, määrätäänkö lääkkeitä tarpeettomasti. Mennään sinne, missä toimenpiteitä tehdään ja lääkkeitä määrätään – asiakas on tyytyväinen, saa sen mitä toivoo saavansa. Hänen mielestä hoito oli hyvää.

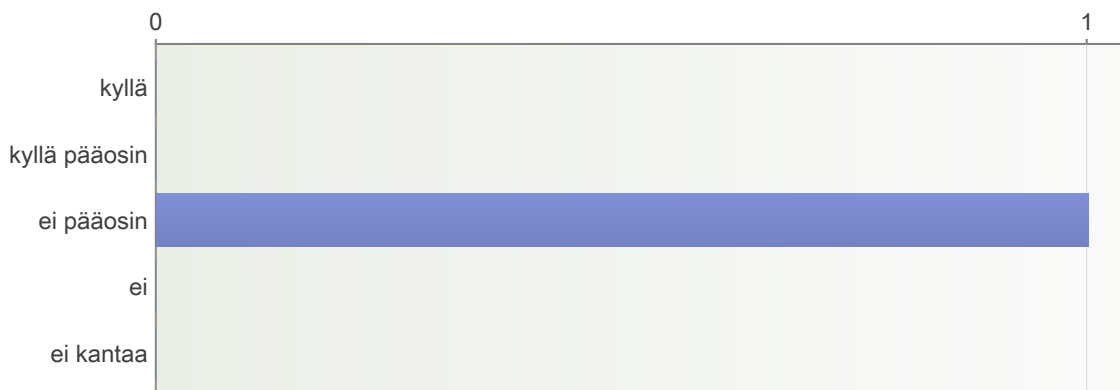
Tietojen julkistaminen yhteisissä raporteissa, antaa asiakkaalle mahdollisuuden vertailla palveluntuottajia. Millaiset mahdollisuudet pienillä yrittäjillä on markkinoida antamiaan palveluita. Suuret tuottajat pystyvät markkinoinnilla ja mielikuvilla vaikuttamaan asiakkaiden valintoihin.

Peruspalvelut jakaantuvat suoraan valittaviin palveluihin ja palvelulaitoksen tuottamiin palveluihin, asiakassetelillä valittaviin palveluihin sekä henkilökohtaisen budjetin palveluihin. Tämä voi monimutkaistaa palveluja tarvitsevan potilaan asemaa nykytilanteeseen verrattuna.

Toisaalta mahdollisuus valita asiakkaan tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja voi parantaa hoidon vaikuttavuutta ja asiakkaan hoitoon sitoutumista sekä erilaisten uusien toimintamallien, kuten oma- ja itsehoitojärjestelmien sekä muiden sähköisten toimintamallien kuten etähoidon, hyväksymistä asiakkaan omassa palvelukokonaisuudessa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus hammashoidossa parantaa palveluiden saatavuutta ja on asiakkaan näkökulmasta hyvä. Pienillä paikkakunnilla tätä mahdollisuutta ei välttämättä ole, vaan on lähdettävä toiselle paikkakunnalle, mikäli haluaa hammashoitoa muulta kuin maakunnalliselta toimijalta.

Valinnanvapauden myötä hammashuollon kustannusten piiriin tulevat nykyistä yksityistä hammashuoltoa käyttävät asiakkaat, joiden määrä on suhteellisen suuri. Tämä lisää kustannusten kasvua, kun asiakkaalla voi valita palveluntuottajan julkisen terveydenhuollon maksuilla. Lisäksi hammashuollon kustannukset voivat lisääntyä, kun hammashuollon saatavuus paranee. Mikä on se hinta, jolla palveluiden tuottajat ottavat hoitaakseen asiakkaiden hammashuollon.

Yleisesti on todettava, että samat hyödyt ja uhat voidaan todeta suun terveydenhuollon järjestämisen osalta kuin muiden terveystalvelujen. Periaatteessa valinnanvapaus antaa asiakkaalle lisää mahdollisuuksia valita oma palveluntuottaja. Uudistus voi myös nopeuttaa palveluun pääsyä, kun yksityisten suun terveydenhuollon palvelut saadaan täysimääräisesti ja samanarvoisina julkisten rinnalle.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riskien arviointia ei vielä ole tehty eikä valmisteluvaiheessa ole ennakoitu siitä, miten tuleva kokonaisuus tulee toimimaan. Lainsäädäntövaiheessa ei ole tietoa siitä, miten asiakkaat tulevat todellisuudessa käyttäytymään tai miten esimerkiksi yhtiömalli vaikuttaa hoitoketjujen kokonaisuuteen. Vaikutukset toiminnalliseen integraatioon, talouteen ja eriarvoisuuteen ovat jääneet liian vähälle huomiolle. Uudistus edellyttää eri vaiheissaan jatkuvaa arviointia ja myös laajoja tutkimusohjelmia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta- ja sote-uudistus kokonaisuutena on tavoiteltava ja perusteltu suuri muutos. Maakunnassa on kaksi sairaanhoitopiiriä, ja päällekkäisiä hallintorakenteita ja palveluita.

Posion kunta ostaa jo pääsääntöisesti kaikki ne sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka tämän hetkisen lainsäädännön mukaan voi ulkoistaa, yksityiseltä palvelutuottajalta. Yhteistyö on ollut toimivaa ja kustannustehokasta. Koko maakunta tarvitsee tervettä kilpailua perustason sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Sote- ja maakuntauudistus muuttaa perustavanlaatuisesti kuntien roolia. Uudistuksen yksi merkittävimmistä vaikutuksista kuntiin ja kuntayhtymiin on tukipalveluiden yhtiöittämisvelvoite.

Uudistuksen alkuvaiheessa maakuntien itsehallinto näyttöytyy kaventuvan, tämä on ymmärrettävää uudistuksen kokoluokka huomioiden. Kuitenkin alkuvaiheen jälkeen maakunnan itsehallinnon elementtejä (esim. verotusoikeus) tulisi lisätä.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen aikataulu on liian tiukka, jos ajatellaan kaikkien sosiaali- ja terveyspalveluiden valinnanvapautta.

Hoitoketjut katkeavat liian usein, jos perustason palveluiden ja erikoislääketieteen välillä on eri rahoitusmalli tai maakunnan mekanismi. Ketkä kaikki voivat arvioida asiakas/maksusetelitarpeen? Pitää pystyä varmistamaan, että asiakas voidaan palauttaa perustasolle "normaaliin hoitoonsa" esim. yksittäisen operaation jälkiseurantaan.

Kustannussäästöjen aikaansaamiseksi kokonaisvastuuta asiakkaan hyvinvoinnista ja terveydestä tulisi selkeyttää lakiin.

Aikataulussa eniten huolestuttaa ICT-ratkaisujen olemattomuus. Missä infrassa ja millä perusteilla asiakkaat tekevät valinnan?

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.